

Varför drömmar man om att bli

Henrik Fürst ”Köp mjölk. Skriv bok” är en humorföreställning från 2012 av och med Anders Jansson och Johan Wester. Föreställningen gör betraktelser över sammanflätningen av vardagslivets måsten (köpa mjölk) och människors ibland storslagna framtidsdrömmar om självförverkligande (skriv bok). Denna populariserade bild av att många drömmar om att bli författare i Sverige kommer inte minst från medias återrapporteringar av marknadsundersökningar om människors drömjobb och författardrömmar.¹

Att drömmen om att bli författare är högst påtaglig hos många personer återspeglas i deltagandet i och utbredningen av skrivarkurser. Under perioden 1997 till 2016 ökade deltagandet i skrivarkurser på folkhögskolor markant.² Skrivarkurser på högskolor och universitet har också haft ett högt söktryck.³ Att ha en författardröm är viktigt för att motivera varför man går på skrivarkurs.⁴ Andra viktiga motivbilder är återhämtning eller en möjlighet att forma en bild av vad man vill göra i livet framöver. Att författardrömmen är särskilt viktig för dessa kurser syns i att den används som en marknadsföringsresurs för att locka nya deltagare och studenter. Denna verksamhet sker på kursens webbsida genom listor över tidigare deltagare som blivit publicerade författare eller rekommendationer från tidigare deltagare. Att locka deltagare till kurserna sker också informellt via skvaller med information om skrivarkursernas rykte och utsikterna att bli publicerad efter av-

Författare?

slutad kurs.⁵ Även om marknadsföringen talar om möjligheter till en litterär karriär är målsättningen, åtminstone för estetiska kurser i folkhögskolans regi, snarare att kultivera förmågor till estetiska uttryck och upplevelser.⁶

Ett tecken på att författardrömmen inte bara är populär utan också kommersialiserad är utgivningen av *Tidningen Skriva*. Tidningen har undertiteln ”Allt för dig som skriver” och hade 2017 en upplaga om 10 700 exemplar.⁷ Framväxten av personliga författartjänster, som litterära mentorer och korrekturläsare, är ett annat tecken.

Även om drömmen att bli författare är utbredd, och antalet personer som debuterar har ökat över tid,⁸ är det få personer som försörjer sig som författare.⁹ Det finns, med andra ord, ett glapp mellan drömmens utbredning och det faktiska förverkligandet av att bli och försörja sig som författare. Denna artikels övergripande syfte är att beakta detta glapp och från ett sociologiskt perspektiv på kreativt arbete undersöka *varför man drömmer om att bli författare*.

För att ringa in vad författardrömmen innebär inleds texten med att diskutera vem som är författare. På detta följer anledningar till att vilja bli författare, som kan kopplas till yrkesrollens beskaffenhet, särskilda karaktärsdrag kopplat till den som har gjort en investering i drömmen och vilka värden som infråas när författarrollen intas. Anledningarna hänvisar i huvudsak till individers drivkrafter och förhållande till villkoren för kulturproduktion.

Andra aspekter av författardrömmen är möjlig att behandla, men av utrymmesskäl är diskussionen begränsad till det angivna perspektivet. Artikeln avslutas med en diskussion om skevheten mellan drömmens spridning och införandet av drömmen och hur osäkerhetsfaktorer för skapande, bedömning och framgång inom kulturen är grundläggande för dess funktion. Till detta hör också en diskussion om återväxten till författaryrket.

Vem är författare?

Petra Söderlund diskuterar, utifrån ett svenskt sammanhang, åtminstone sju sätt att avgöra vem som är författare:¹⁰ (1) Den som känner sig manad att kalla sig författare är författare. (2) I bourdieusansk efterföljd är författare de med ett stort litterärt kapital, som inte drivs av att ha en bred bas av personer som köper böcker, och istället ser till det högre värdet i att ägna sig åt skrivandet för skrivandets skull. (3) Att det utslagsgivande är att få ett manuskript antaget och publicerat av ett förlag. (4) Att det avgörande är att erkännas som författare bland sina kollegor, exempelvis att skribentens verk prövats och lett till medlemskap i Sveriges Författarförbund. (5) Den som kan försörja sig på sitt skrivande är författare.¹¹ (6) Den som har läsare är författare. (7) Den som har upphovsrätt över en bok är författare.

En möjlig sammanfattning av ovanstående punkter är att identifieringen av vem som är

författare antingen handlar (1) om sökandet efter en gemensam standard, med ett särskilt gränsvärde, som har en upphöjd position över de inbegripna författarna (att ha upphovsrätt eller ett särskilt antal läsare) eller (2) en överenskommelse mellan personer med makt att bestämma vem som är vad (utvald av förbund, förlag eller kollegor eller belönad med särskild litterär prestige av andra i fältet). Ett sätt att göra motstånd mot dessa externa identifieringar är att lägga ansvaret på personen själv att benämna sig eller inte benämna sig som författare.

För att bli kallad författare måste dock sätet som man blir det på vara accepterad i den litterära världen. Pierre Bourdieu formulerar kampen om en gemensam författardefinition på följande sätt: "[T]he fundamental stake in literary struggles is the monopoly of literary legitimacy, i.e., *inter alia*, the monopoly of the power to say with authority who are authorized to call themselves writers".¹² Insikten om att kampen om att identifiera vem som är författare är central för det litterära fältet kan kombineras med ett rollteoretiskt perspektiv på hur man med fog kan kallas för författare. Att fullt ut kunna bli författare kräver att man gör anspråk på rollen, att man accepteras som innehavare av rollen av betydelsefulla aktörer i den litterära världen (eller den del av den litterära världen man befinner sig i) och att man slutligen offentligt blir erkänd i rollen som författare.¹³ Samma rollteoretiska resonemang om en social överenskommelse gäller även för vem som kan kallas för debutant.¹⁴

Författare är en roll med oklara konturer för vem som inbegrips i rollen. De diffusa konturerna leder till försök att etablera, förändra och stabilisera symboliska gränser för när man har intagit rollen.¹⁵ Det utkämpas därför en symbolisk strid om att få bestämma vad som krävs för att vara författare och vem som har makten att konsekvrera, det vill säga symboliskt upphöja, författare och deras verk.¹⁶ I denna strid finns olika positioner, insatser och intressen.

Med terminologi från Pierre Bourdieu kan förhållandet beskrivas som ett kampfält där agenter och institutioner kämpar om något som är gemensamt och värdefullt för dem inom fältet. En anledning till att det sker strider om gränser, om vem som är författare och inte, har att göra med att rollen associeras med en särskild upphöjd status i samhället. Med andra ord, den som på ett legitimt sätt intagit rollen får ett särskilt anseende och position.¹⁷

Drömmen om att bli författare

Drömmen om att bli författare har sitt ursprung i (1) författarrollens yrkesmässiga beskaffenhet, (2) personliga karaktärsdrag som uppvisas i samband med att vilja inta rollen och (3) ett erkännande och självuppfyllelse som kommer med infriandet av att bli författare. Denna systematisering i analytiska förklaringskategorier har gjorts möjlig genom tidigare teoretisk och empirisk forskning på området.

Författarrollens yrkesmässiga beskaffenhet

Osäkerhet om vem som kommer lyckas

Pierre-Michel Menger menar att det mest centrala villkoret för ett arbete som kulturskapare är att det omgärdas av osäkerhet.¹⁸ Kultur saknar tydliga instruktioner för vad man ska göra för verk, hur man ska göra verket för att lyckas och hur verket och ens förmågor kommer att bedömas.¹⁹ Kulturprodukter skapas med stor variation och är en erfarenhetsvara som behöver upplevas för att kunna bedömas.²⁰ Att inte på förhand veta vad som krävs, eller vem som kommer att lyckas, gör att människor både kan drömma om att nå framgång och överskatta sina faktiska chanser att lyckas inom kulturen. En föreställning som leder till överskattning är att framgången inom kulturen är likt ett lotteri, där många deltar och där ett slumpmässigt fåtal blir valda.²¹ Men att lyckas bli författare är inte detsamma som att vinna ett lotteri, alla har inte

samma chanser att lyckas, och man är inte heller sin egen lyckas smed. Precis som Robert K. Mertons analys av den meritokratiskt betonade amerikanska drömmen, är det många som känner sig kallade och tror att de kan lyckas om de arbetar hårt, men alla kan inte lyckas i sina strävanden på grund av de strukturellt begränsade möjligheterna till framgång.²²

Denna grundläggande osäkerhetsprincip, med spänningen mellan att vem som helst skulle kunna lyckas och att alla inte kan lyckas, har återverkningar på litteraturen.²³ Att på förhand inte veta om man kommer bli antagen av ett traditionellt förlag, eller kommer nå ut med sin bok när man väl blir publicerad, gör att många kan drömma om att bli författare.²⁴ Det skulle inte skapas stora manushögar eller fulla mejlkorgar om de skrivande personerna visste vad förlagen skulle säga redan från början. De flesta blir som bekant refuserade. Samma osäkerhetsprincip som föder författardrömmar ligger bakom de långa köerna med deltagare till televisionens talangtävlingar.²⁵ De hoppfulla deltagarna kan inte med säkerhet veta hur juryn kommer att bedöma dem och utsätter sig därför för den stora risken att misslyckas och den lilla chansen att nå framgång.

Låg yrkeskontroll

Det finns en närhet till att drömma om att bli författare när vägen dit inte behöver gå via en utbildning.²⁶ Trots att det finns många utbildningar i skönlitterärt skrivande finns det ingen formell utbildningsväg som leder fram till att man blir eller kan försörja sig som författare. Författare är inte heller en skyddad titel. Med andra ord, ”vem som helst” skulle kunna börja skriva skönlitteratur och bli författare eftersom det inte finns några formella utbildningskrav.²⁷

Att det inte finns formaliserade utbildningsvägar innebär att författaryrket, enligt flera definitioner, inte är en profession.²⁸ En profession är ett yrke vars arbete vilar på vetenskaplig grund, vilket ofta formaliseras genom en särskild utbildning och examen. Till skill-

nad från klassiska professioner som präst, lärare och läkare har författare som självständigt yrke en kortare historia. Författaryrket växte fram runt mitten av 1800-talet tillsammans med en kulturindustri och marknad där böcker kunde säljas till konsumenter.²⁹ Dessförinnan hade yrkesskribenter varit knutna till ett ämbete, haft stöd av en mecenat eller varit ekonomiskt oberoende. Därefter kom stipendier att vara en viktig inkomstkälla. Återigen, för att kunna bli marknadsförfattare eller stipendieförfattare krävs ingen formell utbildning.

Den låga yrkeskontrollen gör att många skulle kunna bli författare genom att själva betala för tryckningen av sin bok. Tryckning via print-on-demand har både minskat omkostnaderna och gjort det möjligt att trycka böcker i mindre upplagor. Att ge ut e-böcker har också blivit en möjlighet för den som vill publicera sig själv. Men att fullt ut bli betraktad som en legitim litterär spelare, eller att fullt ut accepteras i rollen som författare, är inte självklart för de som blir egenutgivna.³⁰

Att man dessutom kan göra skönlitterär debut nästan när som helst under sin livstid innebär att personer oberoende av ålder kan drömma om att bli författare. Även om typvärdet är 32 år för en person att göra skönlitterär debut, och genomsnittsåldern något högre,³¹ är att bli författare inte bundet till kalendarisk ålder och biologiskt åldrande på samma sätt som många andra sysselsättningar. Professionellt verksamma inom konst som vilar på uppvisning av kroppen har ett annat förhållande till det biologiska åldrandet. Exempelvis är det vanligt att balettdansare avslutar sin professionella karriär vid samma tidpunkt som många författare gör sin skönlitterära debut.³² Att bara ägna sig åt skrivande kräver inte samma typ av fysiska prestationer utan kan utövas till långt upp i åren, vilket ytterligare förstärker bilden av att många skulle kunna bli författare.

Därtill är yrket eftersträvsvärt på grund av dess yrkesmässiga status. En studie med material från 2002 visar att författare är ett yrke

med relativt hög status i Sverige.³³ Yrket har hög status trots att den har karaktäristik som återfinns bland lågstatusarbeten, såsom avsaknad av formell utbildning, tidigare erfarenhet och låg ekonomisk ersättning. Däremot innefattar yrket en hög grad av självbestämmande som kan vara nog så viktigt för ett yrkes status. Att författaryrket har hög status, samtidigt som yrkeskontrollen är låg, gör att författaryrket är mer åtråvärt än många andra yrken.³⁴

Yrkeskombinationer

Författaryrket är likt många andra arbeten inom kulturen ett osäkert frilansarbete, där kulturarbetaren rör sig från ett "gig" till ett annat. Få ägnar sig åt att vara författare på heltid och yrkeskombinationer är vanliga. Bernard Lahire menar att många författare därför lever ett "dubbelliv".³⁵ Att kombinera sitt värv med ett annat yrke är en diversifiering som minskar den ekonomiska pressen och osäkerheten som kopplas till att försöka försörja sig på inkomster, från en faktisk eller framtida verksamhet, som författare. Att bli författare behöver inte vare ett antingen-eller-val, utan möjliggör ett både-och-val, att kunna fortsätta i en sysselsättning samtidigt som man är författare.

Enligt Lahire finns det ett antal yrkeskombinationstyper som påvisar olika grad av investering i rollen och det "litterära spelet". "Occasional players" skriver som en fritidssysselsättning när tillfälle ges men är inte fullt investerade i det litterära spelet och att vara en skrivande person. "Professional players" är personer som kan leva av sitt skrivande med varierande engagemang i sitt skrivande.³⁶ Personer kan också ha ett starkt engagemang i sitt skrivande och se ett annat arbete som ett nödvändigt ont för att få pengar till brödfödan. De kan också få inkomster genom arv eller från familjeförhållanden. Lahire kallar dessa personer för "fanatical players". Även om det finns personer som bara vill ägna sig åt sitt skrivande innebär möjligheten till yrkeskombinationer att fler ser det som möjligt att försöka bli författare.

Personliga karaktärsdrag som uppvisas i samband med att vilja inta rollen

Riskbenägenhet och mod

Det som lockar till drömmar kan vara att överhuvudtaget bli publicerad eller bli erkänd som författare. Att lyckas kan också vara att slå igenom stort och få en betydande ekonomisk belöning från sitt skapande, som bara tillfaller de få, eller erhålla icke-monetära ersättningar, som prestige eller välbefinnande, från sitt skapande.³⁷ Oavsett vilken målbild en person bär inom sig är både vägen dit och måluppfyllelsen kantad av osäkerhet, vilket gör att en investering i en litterär karriär blir till ett riskfyllt projekt.³⁸ Till detta hör att man inte direkt, utan bara stegvis genom olika indikatorer och test i den litterära världen, får information om ens faktiska förmåga och möjligheter att lyckas.³⁹ Personer kan, som tidigare nämnts, genom sin riskfyllda investering överskatta sina möjligheter att nå framgång.⁴⁰

Att satsa på något som framstår som nästintill en omöjlighet att lyckas med kan nedvärderas i samhället. Men om man är medveten om att chanserna att lyckas bli författare är små och trots allt tar risken att investera sig själv i ett projekt som kan misslyckas, är fullföljandet av författardrömmen ett tecken på en stark moralisk karaktär. Ett skäl till att ha och bibehålla författardrömmen är därför att personen tillskrivs ett hjältelikt mod och självuppoftande vilja att ta sig an svårforcerade uppgifter.

Kallet och passionen

Människor kan brinna för att ägna sig åt kulturskapande. Angela McRobbie kallar denna relation till arbete för passionerat arbete ("passionate work").⁴¹ Att ha en sådan hedonistisk relation till kulturutövande involverar en häftig känslomässig investering i verksamheten. Den känslomässiga investeringen kan bero på åtråvärda känslor och sinnestillstånd sprunget ur den kreativa verksamheten. Till skillnad från

mer rutinmässigt arbete, erbjuder den kreativa verksamheten en öppenhet inför att både utforska ett estetiskt uttryck och sitt eget själv.⁴² För författaren kan investeringen i en litterär karriär rentav vara en existentiell angelägenhet för att nå ut med sina verk.⁴³ Passionen för konsten kan vara det som driver en kulturutövare att fortsätta ägna sig åt kultur när andra aspekter av arbetet talar för att personen inte ska fortsätta, såsom svårigheten att lyckas, frånvaro av ekonomisk ersättning, eller att inte kunna planera sin framtid.⁴⁴

Jennifer Lois och Joanna Gregson har, i en etnografisk studie av aspirerande romance-författare, påvisat betydelsen av att ha och uppvisa särskilda känslor och sinnesstämningar för att uppbåda och bibehålla författardrömmen. De visar att de undersökta författarna legitimerar sina strävanden att bli publicerade genom att betrakta målet som ett kall.⁴⁵ Idén om ett kall, och att få ägna sig åt sin passion, gör det möjligt att fortsätta drömma trots återkommande motgångar och osäkerheten om att lyckas bli författare i framtiden.

Att lyckas uppnå drömmen innebär att få erkännande och nå självuppfyllelse

Människor bär inom sig en önskan om kommunikation och status, att bli lyssnad till och sedd som betydande nog för att bli det.⁴⁶ Genom att bli författare erkänns man en särskild kapacitet och förmåga till kulturella uttryck som infriar dessa grundläggande aspekter av att vara en social varelse.

I undersökningar av värderingar runtom i världen, genomförda av World Values Survey, påvisas att betoningen på autonomi och självförverkligande särskilt utmärker Sverige.⁴⁷ Att uppfylla dessa två värden medan man arbetar betraktas dessutom som en viktig dimension, tillsammans med att ha ett högre syfte med sitt arbete, för att ha ett ”meningsfullt arbete”.⁴⁸ Att verka som författare är en sinne-

bild för uppvisandet av både autonomi och självförverkligande.

En skrivande person uppnår *autonomi* i och med att personen i stor utsträckning har kontroll över verkets kreativa tillkomst. Det kreativa arbetet som personen utför styrs i låg utsträckning av någon annan. De som ägnar sig åt ett sådant kreativt arbete löper inte stor risk att hamna i en situation där de förfrämligas inför sitt arbete. De undviker, i marxistisk bemärkelse, alienering; att vara en länk i en längre kedja där det man skapar framträder som abstrakt och fränkopplat en själv. Personer som skriver skönlitteratur ägnar sig snarare åt ett gränslöst arbete, då de själva har tillgång till produktionsmedlen: arbetet kan utföras nästan när som helst och hur som helst. I praktiken har dock skönlitterära skribenter ofta bestämda rutiner för hur och när de arbetar.⁴⁹ Dessutom begränsas upplevelsen av autonomi när man väl trätt in i det litterära fältet och förstätt dess spelregler.⁵⁰ Författaren formas medvetet eller omedvetet av åsikter och förväntningar från litterära strömningar, skrivarevänner, litterära mentorer, förlag, kritiker och publik.

En bok är ett uttryck för den specifika person som skrivit den och kan därmed utgöra en grund för *självförverkligande*. Självet kommer till uttryck både i skapelsen av ett manuskript utifrån egna idéer och i publiceringen av boken då personen kan bli erkänd som författare. Man individueras och utvecklar sitt själv, eller rentav sitt ideala själv, genom att inta rollen. Charles Taylor menar att ha ett sådant autentiskt själv är centralt för det moderna subjektet.⁵¹

Samtidigt som ett självförverkligande aktualiseras, i skapandet och publiceringen av en bok, är det inte ovanligt att den som skrivit en bok känner att de förlorar något när ett manuskript hamnar på ett förlag, när boken ges ut och när den når bokläsarna.⁵² Den skrivande personens kontroll av bokens tillblivelse är inte total utan överlämnas till viss del när manuskriptet och boken sätts in i en industri av förlag, återförsäljare och konsumenter.⁵³ Produkten är dock fort-

farande något som har sitt ursprung i upphovs- personens eget skapande och självutforskande. Denna kärna av ursprung och idé består även när den når bokläsaren, vilket inte minst visas i att personens namn återfinns på bokens omslag. Självförverkligandet och autonomi är således beroende av att slutligen tappa kontrollen över det man har skapat.

Avslutande diskussion

Den symboliska gränsen för när man är författare patrulleras inom litteraturens värld. Så länge målet inte bara är att publicera en bok, utan också att nå ut brett eller få erkännande för det man skapat, finns det fler författardrömmar än tillgängliga platser för dess förverkligande.

Osäkerhet om vem som kommer att lyckas är ett bestående villkor för konstnärliga karriärer. Om man på förhand visste om huruvida man kommer lyckas eller inte skulle drömmens spridning minskas, som konstaterats ovan. Men osäkerhetens försvinnande skulle också leda till stagnation av den konstnärliga förnyelsen. Innovation och originalitet är sprunget ur en osäkerhet som symboliseras av oförutsägbarheten i bedömningar och i vilken utsträckning man kommer att lyckas framöver.⁵⁴

I en kontrafaktisk situation, där alla som önskade blev författare, skulle trots allt också grundläggande mekanismer för särskiljande och legitimitet antagligen bestå men få andra former.⁵⁵ Detta förhållande blir tydligt exemplifierat i framväxten av egenutgivningstjänster, som gjort att skrivande personer som vill ge ut en bok kan kringgå förläggare och förlag som de traditionella grindvakterna. En konsekvens av att de traditionella förlagen kringgås är att egenutgivare, likt många andra i litteraturens värld, ändå behöver använda andras bedömningar än de som förlag gjort av deras verk för att legitimera sitt skapande och dess kvalitet.⁵⁶ Den förflyttning som sker innebär att vända sig

från bedömningar som gjorts vid produktionen av böcker (förlag) till rankingar, betyg och andra bedömningar som skett relaterat till spridningen och konsumtionen av böcker (recensioner, antal sålda böcker, översättningar och så vidare).⁵⁷ Med andra ord består de mekanismer som skapar hierarkisk ordning och status genom särskiljande och kvalitetsmarkering, om än i nya former, vilket förtydligar att det inte räcker med att publicera sig för att få tillgång till det värde och den identitet som kommer från att inta en legitim författarroll.

Hur ser det ut med återväxten till författaryrket? En genomgång av branschtidskriften *Svensk Bokhandels* debutantporträtt av nya författare i branschen 2014–2018 visar att det är förhållandevis få 90-talister bland debutanterna. Detta kan jämföras med 80-talisterna, som när de var i motsvarande ålder var betydligt mer representerade bland debutanterna.⁵⁸ Nordiska enkätstudier har visat att dagens unga är mindre intresserade av att förverkliga sig själva genom sitt arbete och söker istället trygga arbeten och relationer.⁵⁹ Författaryrket symboliserar dagens osäkra arbetsliv med korta och tillfälliga anställningar.⁶⁰ Utifrån värderingarna bland dagens unga och författaryrkets organisation kan man fråga sig om unga personer verkligen drömmer om att bli författare.

Utvecklingen av nya sätt att kommunicera sätter också utbredningen av drömmen om att bli författare i fråga. Internet och möjligheterna att själv producera innehåll kan leda till andra eftertraktansvärda sätt och plattformar att nå en publik som boken tidigare hade större makt över. Mycket talar också för att kulturen blir allt mer visuell,⁶¹ med både fasta och rörliga bilder, där den långa och sammanhållna textmassan får stå tillbaka hos den yngre generationen.⁶² Även om människor inte drömmer om att själva bli författare lever berättandet och fiktionens lockelser vidare.

Noter

Arbetet med artikeln har möjliggjorts av ett internationellt postdok-forskningsbidrag från Vetenskapsrådet (2018-06708)

- 1 Författare har under lång tid varit med på Manpower Work Lifes tio i topp-listor över svenska folkets drömjobb. Författare var dock inte med på listan 2018 och 2019. År 2018 var författare med på en lista över det jobb man helst vill ha utöver det eventuella drömjobbet. En annan undersökning om författardrömmen, med ett stort medialt genomslag, har genomförts av undersökningsföretaget Cint för Books on Demand (BoD). Undersökningen slutfördes 2010 och beskrev statistiskt svenska folkets skrivvanor och författardrömmar. Av 1130 som svarade på frågan om de vill ge ut en bok angav 33 procent att de vill ge ut en bok. Att var tredje svensk vill ge ut en bok härstammar från detta resultat. "Manpower Work Life", Rapporten och insikter, Manpower, hämtad 17 november 2020, <https://www.manpower.se/swe/om-manpower/research-and-insights/manpower-work-life/>; "Swedish writing habits – a report prepared by Cint AB for BoD – Books on demand" (opublicerad rapport, 2010).
- 2 Henrik Fürst, Sanna Levelius och Erik Nylander, *Kulturell bildning i folkhögskolans regi: Deltagare och lärare på estetiska profilkurser* (Stockholm: Folkbildningsrådet, 2018), 32.
- 3 Se exempelvis "Skrivarkurs på LTU en av de mest sökta i landet", Luleå tekniska universitet, publicerad 5 november 2013, <http://www.ltu.se/org/kkl/Nyheter-och-aktuellt/Skrivarkurs-pa-LTU-en-av-de-mest-sokta-i-landet-1.110805?l=sv>.
- 4 Henrik Fürst, *Debutant!: Vägar till skönlitterär debut och ett särskilt uppmärksammat motagande* (Uppsala: Uppsala universitet, 2019); Henrik Fürst och Erik Nylander, "The Worth of Art Education: Students' Justifications of a Contestable Educational Choice", *Acta Sociologica* 63, nr 4 (2020): 422–435, <https://doi.org/10.1177/0001699320934170>.
- 5 Henrik Fürst, "Skrivarlinjer och den skönlitterära debuten" i *Folkbildning och forskning: årsbok 2018*, red. A Laginder, E Önnesjö, E Nylander och I Carlsson (Stockholm: Föreningen för folkbildningsforskning, 2018), 325–341; Fürst, *Debutant!*.
- 6 Fürst, Levelius och Nylander, *Kulturell bildning i folkhögskolans regi*.
- 7 Amanda Törner, "Tidskrifterna ökar den digitala upplagan", *Dagens media*, 16 mars 2018, <https://www.dagensmedia.se/medier/tidskrifterna-okar-den-digitala-upplagan-6904287>.
- 8 Fürst, *Debutant!*.
- 9 Enligt Sveriges Författarförbunds inkomstundersökning för inkomståret 2012, där 44 % (1260 av 2892) av dess medlemmar deltog, ägnade sig 26 procent av författare åt skönlitteratur för vuxna och 39 procent av författare åt böcker för barn- och ungdomar till minst 75 % åt litterär verksamhet som sysselsättning. Även om inte alla verksamma författare är medlemmar i Sveriges Författarförbund indikerar resultaten att det är relativt få personer sett till hela befolkningen som faktiskt ägnar merparten åt sitt yrkesutövande till att vara författare. Toivo Sjören och Izabella Berger, "Författarnas inkomster 2012: en rapport från TNS Sifo" (2014), <https://forfattarforbundet.se/web/app/uploads/2016/06/Rapport-SIFO-Slutlig-140627.pdf>.
- 10 Petra Söderlund, "Författaren och den digitala världen" i *Författaren i den digitala tidsåldern: En studie beställd av den nordiska digigruppen* (Stockholm: Nordiska digigruppen, 2009), 21–89.
- 11 Bernhard Lahire visar, i en studie av franska författare, att detta förhållningssätt är ett av flera att relatera till att vara författare. De andra sätten till att relatera till rollen är att de som känner sig manade att kalla sig författare är författare eller att erkännas som författare bland sina kollegor. Bernard Lahire, *La condition littéraire: la double vie des écrivains* (Paris: Découverte, 2006).
- 12 Pierre Bourdieu, *The Field of Cultural Production: Essays on Art and Literature* (Cambridge: Polity Press, 1993), 42.
- 13 På ett liknande sätt skriver Daan Vandenhoute om den sociala dimensionen av författarbegreppet, att det inte räcker med att kalla sig författare utan att man måste själv också betraktas av författare bland andra personer: "Även om det kanske är så att vem som helst har friheten att kalla sig författare, så verkar det ändå inte vara så att alla kan göra det med

- fog, dvs. bli accepterade som sådan, även av andra identifierade som sådan.” Daan Vandenhauwe, *Om inträdet i världen: Lyrikdebutanterna i 1970-talets svenska litterära fält* (Hedemora: Gidlund, 2004), 158.
- 14 Henrik Fürst, *Debutant!*, 194; Henrik Fürst, *Selected or Rejected?: Assessing Aspiring Writers' Attempts to Achieve Publication* (Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis, 2017), 24.
  - 15 Bourdieu, *The Field of Cultural Production*, 43; Pierre Bourdieu, *Konstens regler: Det litterära fältets uppkomst och struktur*, översatt av Johan Stierna (Stehag: B. Östlings bokförl. Symposium, 2000), 324–325.
  - 16 Bourdieu, *Konstens regler*, 325.
  - 17 Se även W. E. Baker och R. R. Faulkner, ”Role as Resource in the Hollywood Film Industry”, *American Journal of Sociology* 97, nr 2 (1991): 279–309. <https://doi.org/10.1086/229780>.
  - 18 Pierre-Michel Menger, *The Economics of Creativity: Art and Achievement under Uncertainty* (Cambridge: Harvard University Press, 2014), 3.
  - 19 Estetisk osäkerhet är en av grunderna för produktionen av kultur. Helmut K. Anheier och Jürgen Gerhards, ”The Acknowledgment of Literary Influence: A Structural Analysis of a German Literary Network”, *Sociological Forum* 6, nr 1 (1991): 137–156, <https://doi.org/10.1007/BF0112731>; Helmut K. Anheier och Jürgen Gerhards, ”Literary Myths and Social Structure”, *Social Forces* 69, nr 3 (1991): 811–830, <https://doi.org/10.2307/2579476>. 812–813; Susanne Janssen, ”The Empirical Study of Careers in Literature and the Arts” i *The Psychology and Sociology of Literature: In honor of Elrud Ibsch*, red. Dick Schram och Gerard Steen, 323–357 (Amsterdam; Philadelphia: J. Benjamins, 2001), 333–335; Fürst, *Selected or Rejected?*, 9–10; Menger, *The Economics of Creativity*, 4.
  - 20 George A. Akerlof, ”The Market for ’Lemons’: Quality Uncertainty and the Market Mechanism”, *The Quarterly Journal of Economics* 84, nr 3 (1970): 488–500, <https://doi.org/10.2307/1879431>; Richard E. Caves, *Creative Industries: Contracts Between Art and Commerce* (Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 2000), 6–7; Henrik Fürst, ”Making the Discovery: The Creativity of Selecting Fiction Manuscripts from the Slush Pile”, *Symbolic Interaction* 41, nr 4 (2018): 513–532, <https://doi.org/10.1002/symb.360>. Osäkerheten om huruvida man kan lyckas kan hanteras genom ”appraisal devices”, som är heuristik för att bedöma ens förmåga och möjlighet att i framtiden bli utgiven. Fürst, ”Aspiring Writers and Appraisal Devices under Market Uncertainty”.
  - 21 Menger, *The Economics of Creativity*, 4.
  - 22 Robert K. Merton, ”Social Structure and Anomie”, *American Sociological Review* 3, nr 5 (1938): 672–682, <https://doi.org/10.2307/2084686>.
  - 23 Fürst, *Selected or Rejected?*, 11.
  - 24 Se Fürst, ”Aspiring Writers and Appraisal Devices under Market Uncertainty”.
  - 25 Junhow Wei, ”I’m the Next American Idol’: Cooling Out, Accounts, and Perseverance at Reality Talent Show Auditions”, *Symbolic Interaction* 39, nr 1 (2016): 3–25, <https://doi.org/10.1002/symb.206>.
  - 26 Se även Susanne Janssen, ”The Empirical Study of Careers in Literature and the Arts” i *The Psychology and Sociology of Literature: In honor of Elrud Ibsch*, red. Dick Schram och Gerard Steen (Amsterdam; Philadelphia: J. Benjamins, 2001), 323–357.
  - 27 Se även Bourdieu, *Konstens regler*, 328–329.
  - 28 Thomas Brante, ”Vad är en profession?: Teoretiska ansatser och definitioner” i *Vetenskap för profession*, red. M Lindh, (Borås: Högskolan i Borås, 2009), 15–34.
  - 29 Johan Svedjedal, *Författare och förläggare och andra litteratursociologiska studier* (Hedemora: Gidlund, 1994).
  - 30 Henrik Fürst, ”Subordination and Legitimation of Self-Publishing: Shifting the Basis for Evaluation of Cultural Goods”, *Cultural Sociology* 13, nr 4 (2019): 483–502, <https://doi.org/10.1177/1749975519859698>.
  - 31 Fürst, *Debutant!*.
  - 32 Steven P. Wainwright och Bryan S. Turner, ”Just Crumbling to Bits? An Exploration of the Body, Ageing, Injury and Career in Classical Ballet Dancers”, *Sociology* 40, nr 2 (2016): 237–255.
  - 33 Lennart G. Svensson och Ylva Ulfssdotter Eriksson, ”Yrkesstatus: En sociologisk studie av hur yrken uppfattas och värderas” (2009), <http://hdl.handle.net/2077/19737>.
  - 34 Ylva Ulfssdotter Eriksson och Marita Flisbäck,

- Yrkesstatus: Erfarenhet, identitet och erkännande* (Malmö: Liber, 2011).
- 35 Bernard Lahire, "The Double Life of Writers", *New Literary History* 41, nr 2 (2010): 443–465.
- 36 Ibid.
- 37 Menger, *The Economics of Creativity*, 9.
- 38 Riskbenägenheten och möjligheten att slå igenom varierar mellan sociala klasser och tillgången till det symboliska kapital som tillerkänns värde i den litterära världen. Om man kommer från ett hem där professionellt kulturskapande är något självklart tenderar man att arva en sådan disposition med det symboliska kapital som är nödvändigt för att seriöst satsa på sitt kulturutövande. De strategier personerna väljer för att ta sig vidare mot sin dröm är också förvärvade genom hemmet eller någon annan instans för att lära sig vad som är gångbart på litteraturens fält. Bourdieu, *Konstens regler*.
- 39 Fürst, "Aspiring Writers and Appraisal Devices under Market Uncertainty"; Menger, *The Economics of Creativity*, 100–103.
- 40 Menger, *The Economics of Creativity*, 154; Caves, *Creative Industries*, 24–25.
- 41 Angela McRobbie, *Be Creative: Making a Living in the New Culture Industries* (Cambridge: Polity Press, 2016).
- 42 Menger, *The Economics of Creativity*, 7.
- 43 Henrik Fürst, "In the Shadow of the First Big Break: The Existential Dimension of Aspiring Writers' Careers", *Recherches Sociologiques et Anthropologiques* 50, nr 2 (2019): 53–73, <https://doi.org/10.4000/rsa.3452>.
- 44 En vanlig förståelse av passion kopplat till kreativt arbete är att individen vänder sig inåt för att ägna sig åt det egna självet. Denna bild av en författare är inte fullständig. För en del kommer kraften till skrivandet ur en utåtriktad omsorg. Omsorgen är ett försök upprätthålla, förändra och förbättra världen. Ana Alacovska, "From Passion To Compassion: A Caring Inquiry Into Creative Work as Socially Engaged Art", *Sociology* 54, nr 4 (2020): 727–744, <https://doi.org/10.1177/0038038520904716>.
- 45 Jennifer Lois och Joanna Gregson, "Aspirational Emotion Work: Calling, Emotional Capital, and Becoming a 'Real' Writer", *Journal of Contemporary Ethnography* 48, nr 1 (2019): 51–79, <https://doi.org/10.1177/0891241617749011>. Viktigt för att fortsätta i en konstnärlig karriär är även uthållighetsstrategier relaterade till att ha hopp, tilltro och tro på tur: Ana Alacovska, "Keep Hoping, Keep Going': Towards a Hopeful Sociology of Creative Work", *The Sociological Review* 67, nr 5 (2019): 1118–1136, <https://doi.org/10.1177/0038026118779014>; Henrik Fürst, "Handling Rejection as Failure: Aspiring Writers Getting the Rejection Slip", *Valuation Studies* 4, nr 2 (2016): 153–176, <https://doi.org/10.3384/VS.2001-5992.1642153>; Sofia Lindström, "It Usually Works Out, But You Never Know': Emotion Work as a Strategy for Coping in the Insecure Artistic Career", *Culture Unbound: Journal of Current Cultural Research* 9, nr 3 (2018): 345–364, <https://doi.org/10.3384/cu.2000.1525.1793345>.
- 46 Johan Asplund, *Det sociala livets elementära former* (Göteborg: Korpen, 1987).
- 47 Christian Welzel, *Freedom Rising: Human Empowerment and the Contemporary Quest for Emancipation* (New York: Cambridge University Press), 2013.
- 48 Frank Martela och Anne B. Pessi, "Significant Work Is About Self-Realization and Broader Purpose: Defining the Key Dimensions of Meaningful Work", *Frontiers in Psychology* 9 (2018).
- 49 Cai Svensson, *De ängsliga äventyrarna: Om litteratur, kommunikation och skapande* (Stockholm: Carlsson, 1993).
- 50 Bourdieu, *Konstens regler*, 340–341.
- 51 Charles Taylor, *Sources of the Self: The Making of the Modern Identity* (Cambridge: Cambridge University Press, 1989).
- 52 Fürst, "In the Shadow of the First Big Break", 53–73.
- 53 Max Horkheimer och Theodor W. Adorno, *Upplysningens dialektik: Filosofiska fragment*, översatt av Lars Bjurman och Carl-Henning Wijkmark (Göteborg: Daidalos, [1944] 2012).
- 54 Michael Hutter, "Infinite Surprises: On the Stabilization of Value in the Creative Industries" i *The Worth of Goods: Valuation and Pricing in the Economy*, red. Jens Beckert och Patrik Aspers (Oxford: Oxford University Press, 2011, 201–220. Se även Jacob W. Getzels och Mihaly Csikszentmihalyi, *The Creative Vision: A Longitudinal Study of Problem Finding in Art* (New York: Wiley, 1976); Menger, *The Economics of Creativity*, 177–180.
- 55 Fürst, "Subordination and Legitimation of

- Self-Publishing”; Menger, *The Economics of Creativity*, 170–178.
- 56 Fürst, ”Subordination and Legitimation of Self-Publishing”.
- 57 Fürst, ”Subordination and Legitimation of Self-Publishing”.
- 58 19 av 328 debutanter 2014–2018 var 90-talister (5,8%) och 39 av 257 debutanter 2004–2008 var 80-talister (15%). Framtiden kommer utvisa hur 90-talister förhåller sig till tidigare generationer i förhållande till att debutera.
- 59 I en enkätundersökning till 9 000 personer i Sverige från 2019 visas att unga (16–29 år) prioriterar förutsägbarhet och trygghet i sin anställning, att de i större utsträckning än tidigare generationer vill ha intressanta och meningsfulla arbetsuppgifter som är viktigt för andra, att arbetet ska vara möjligt att kombinera med familjeliv och fritid och att de i mindre utsträckning än bland äldre (30–74) prioriterar fria arbetstider och självständigt arbete. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, *Unga med attityd del 2: arbete & arbetsmarknad. Attityd- och värderingsstudie* (2019), <https://www.mucf.se/publikationer/unga-med-attityd-2019-del-2>. Se även Jan Frode Haugseth, ”Ungdommens idealer: En kvalitativ/kvantitativ studie av verdsettinger blant norsk ungdom”, *Norsk sosiologisk tidsskrift* 4, nr 2 (2020): 68–84, <https://doi.org/10.18261/issn.2535-2512-2020-02-01>.
- 60 Elizabeth L. Lingo och Steven J. Tepper, ”Looking Back, Looking Forward: Arts-Based Careers and Creative Work”, *Work and Occupations* 40, nr 4 (2013): 337–363, <https://doi.org/10.1177/0730888413505229>.
- 61 Daniel Chandler och Rod Munday, ”Visual Imperative” i *A Dictionary of Media and Communication* (Oxford University Press, 2011), <http://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199568758.001.0001/acref-9780199568758-e-2960>.
- 62 Statens mediaråd, ”Ungar & medier 2019” (2019), <https://statensmedierad.se/download/18.126747f416d00e1ba946903a/1568041620554/Ungar%20och%20medier%202019%20tillganglighetsanpassad.pdf>.

Summary

Why Do People Dream of Becoming Authors?

While becoming an author is a dream shared by many in Sweden, relatively few people can make it their full-time job. With such bleak prospects, why do people still dream of becoming authors? Drawing on insights from the sociology of creative work, this article explores and analyses potential answers to this question. These answers include (1) the nature of the vocation, (2) characteristics associated with the person who has invested in the dream, and (3) the values fulfilled when realizing the dream. Finally, it is suggested that the viability of the dream is challenged on a societal level by changes in youth culture and the contemporary media landscape.

Keywords: författare, författardröm, kulturskapande, litteratursociologi, yrkesval